

GAZETA LWOWSKA.

We Wtorek

N°. 36.

30. Marca 1825.

WIADOMOŚCI KRAIOWE.

— Z Lwowa. —

N. Pan najwyższą uchwałą Swoją z dnia 4. Lutego r. b., w miejsce zmarłego w d. 24. Kwietnia r. z. Biskupa Łacińskiego Przemyskiego Antoniego Gołaszewskiego, raczył najłaskawiej mianować Biskupem Przemyskim Łacińskim Urod. JXiędza Jana Potockiego, dotychczasowego Proboszcza w Stanisławowie, Kanonika honorowego lwowskiéj metropolitalnéj Kapituły, Doktora teologii, i Kawalera Ces. Austriackiego orderu Leopolda.

— Z Wiednia d. 22. Marca. —

Jego Cesarzowic Mość Arcy-Xiąże Józef Pałatyn Węgierski wyjechał z ładu na powrot do Budy dnia wczorajszego rano z dostojną Swoją małżonką i rodziną.

— Z tamtąd d. 23. t. m. —

Jego C. K. Mość najwyższą uchwałą z dnia 18. Marca b. r. raczył dotychczasowego Wice-Prezydenta C. K. powszechnéj Kamery Nadwornéj, Karola Hrabiego Zichy Prezydentem Nadwornéj Kamery Węgierskiéj, a na iego miejsce, dotychczasowego Wice-Prezydenta Rządu Galicyjskiego Adama Reviczkiego de Revisnye, Wice-Prezydentem C. K. powszechnéj Kamery Nadwornéj, najłaskawiej mianować.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

Zjednoczone Stany Ameryki północnéj.

Kongres Zjednoczonych Stanów Ameryki północnéj uchwalił 30 głosami przeciwko 12, aby Prezydenta upoważnić do założenia drogi wojskowej od granic Missouri do kraiu Nowego-Mexyku.

W d. 26. Stycznia podał Józef Buonaparte prawodawcy Nowego Yorku prośbę, w której doprasza się o pozwolenie posiadania dóbr stałych i onych sprzedania.

P. Clay, znany Członek kongresu, i kandydat na stopień nowego Prezydenta, kazał umieścić w piśmie publiczném: *National Intelligencer* z d. 31. Stycznia co następuje:

»Z największym uczuciem pogardy czytałem z głędem wyboru Prezydenta czynione mi zarzuty

w kilku publicznych pismach tego miasta, tak nędznych, jak osoby, od których takowe pochodzą. Redaktor Dostrzegacza kolumbijskiego, który drukuje się w Filadelfii, a którego nie zapisałem, był tak bezwstydnym, iż mi przysłał swój produkt z d. 28. b. m. Numer ten zawiera list, mający być z ładu pisany i to przez Współczłonka Izby Reprezentantów, Deputowanego Filadelfii. List ten uważam za zmyślony; gdyby zaś był prawdziwym, więc takowego Członka, któkolwiek by ón był, ogłaszam za ohydny i niegodziwego oszczercę, za tchorza i kłamcę; a jeśli się odważy wystąpić i obiawić swoje nazwisko, tedy go pociągnę do odpowiedzialności, jak się sam przez to czynię odpowiedzialnym ustawom, rządzącym postępowaniem ludzi honoru.«

P. Lafeytowi dawano już 230,000 dolarów za darowanych mu przez Rząd Zjednoczonych Stanów 20,000 morgów gruntu, lecz ón żąda 300,000 i pewnie tyle mu dadzą. Był ón na śniadaniu u Józefa Bonapartego, który osiadł 20 mil od Filadelfii. Tamże widział młodego (Achileśa) Murata. — Mianowanie Prezydenta, do której godności albo P. Adams lub Jackson dostąpi, miało nastąpić w d. 9. Lutego.

Portugalia i Brazylia. -

Gazeta Lizbońska nadworna z d. 20. Lutego umieściła następujący Artykuł: »Żle myślący staraia się od kilku dni niezawiadomioną publiczność niepokoić wieściami niedorzecznymi. Pomiedzy temi uważamy wieść, twierdzącą, że na granicach stoi oddział woysk Francuzkich, mający niebawem wkroczyć do Królestwa, według iednych w zamiarze spokojnym, według innych, w nieprzyjacielskim. Aby wiadomościom tym nadać więcej wiary, dodaią, że Monarcha wyedzie za granicę. Sądziemy, iż takim baśniom nikt nie uwierzy, bo będąc zupełnie upoważnieni, onym zaprzeczyć, możemy oraz zapewnić, że nie wchodzić w fałszywość tych doniesień, Lud portugalski ma tę szlachetną dumę, iż uwielbiany Monarcha nie potrzebuie pomocy swoich sprzymierzeńców, aby panował naszym sercem, które tak często dawaiy mu dowody miłości i posłuszeństwa. Od czasu jak Monarcha obiał znowu prawne panowanie, nie obawiamy się kroków nieprzyjacieli.

skich obcych Mocarstw, ponieważ pomiędzy temi a naszym Rządem zupełne panuje porozumienie i naleyjsza zgoda.«

Wielka Brytania i Irlandya.

W d. 4. Marca odbyła się wielka Rada gabinetowa w Ministerjum spraw Zewnętrznych, trwająca więcéy iak trzy godziny.

W Izbie Wyższéy na posiedzeniu w d. 7. Marca przyjęto iednogłósnie odczytanie bilu przeciwko nieprawnym Związkóm w Irlandyi.

Kuryier wąpi, czyli bil do emancypa yi Katolików mający być wniesionym przez Sir Francis Burdetta, chociaż mała większość na wniesienie takowego zezwoliła, utrzyma się nakoniec w Izbie Niższéy. W każdym razie, mówi tenże, odrzuci go Izba Wyższa. Wydział, wyznaczony przez Izbę Niższą, aby dał zdanie swoje nad emancypacją, składa się, z Sir Francis Burdetta, iako czyniącego wniosék, i Pana Kanninga, Plunketta, Tierneya, Granta, Wynna, Abercrombiego, Rice, Sir James Mackintosha, Lorda Palmerstrona, Sir John Nawporta i Sir Henry Parnera. Ci Panowie zebrawi się wd. 3. Marca pierwszy raz, i przyjęli szereg uchwał, na korzyść Katolików, które przy ułożeniu billu za podstawę służyć mają; w dniu 4 uchwalili oni iednomyślnie co następuje: 1) Że przez pewne akta Parlamentu Angielskiego i Irlandzkiego, żądacby należało pewnych obiasnień i zapewnień iako potrzebnych warunków przy wypełnianiu pewnych urzędów, swobód i praw cywilnych. 2) Że kommissyia przez rzezcone akta, wymagana przysięgę przeciwko przemienieniu Wieczerzy Pańskiej, wzywaniu Świętych i zasyłaniu modłów do N. Panny, i przeciwko Oferze podczas Mszy, iako obchodzi Kościół Rzymski, uważa za czysto dogmatyczną. Kommissyia sądzi, że przysięga ta nie narusza wierności poddanego, i obowiązków obywatela, i że podług tego może być zniesioną. 3) Że wiele wspomnionych aktów Parlamentowych wymaga iako niezbędnego warunku do wszystkich urzędów, swobód, i praw cywilnych, przysięgi, zwanéy przysięgą supremacyi, 4) Że w téy przysiędze iest warunek oświadczenia, iż nikt z zagranicznych Xiążąt, Prałatów lub Stanów, Władców nie może w tém Królestwie wykonywać sprawiedliwości, potęgi, zwierzchnictwa, nie może używać przywileju Władzy kościelney lub duchownéy. 5) Iż здаie się, że poddani Katolicy Króla Jego Mości mają iakąś sunienia wątpliwosć względnie używanego w wspomnionéy przysiędze wyrazu: duchowny, i że do oddalenia tego skrupulu sważenia byłoby stósownie, myśl tego wyrazu obiasnić rozporządzeniem Królowéy Elżbiety, potwierdzonem przez Akt. parlamentu i Art. 37 u-

staw Kościoła Angielskiego, że Królowie tego Królestwa panują nad swewi Kościołami i świecikiemi posiadłościami a na złoczyńców i burzycieli używają miecza cywilnego. 6) Kommissyia iest tego zdania, że do wykładu téy przysięgi powinny być dodane takie ograniczenia i srodki, iakieby były potrzebne, aby protestanckie następstwo Tronu prawa cywilne i swobody zapewniły, i Biskupio-protestancki Kościół Angielski, Irlandzki i Szkocki w swéy dogmie, obrządku i karności kościelney utrzymały. Kommissyia zaleca, aby bill był niezwłocznie w téy myśli ułożony.

Na nieiakiś czas przed posiedzeniem Izby niższéy, na którem bill P. Burdetta za Katolikami przyjęty został, Związek Katolicki w Irlandyi wydał był Odezwę do ludu Angielskiego o wstawienie się do Rządu za wyzwoleniem swoich współbraci; Akt ten w dobitnych wyrazach ułożony, iest bardzo obszerny, podpisał go P. O'Gorman Sekretarz Związku. Zaczyna się zaś temi słowy: »Przyjaciele i Współpoddani! Rzecz naturalna, że ten, który ieczy pod iarzmem ucisku, stara się zrucić ie z siebie, i ma silne pobudki do przyjęcia pomocy od iakowéy części świata, (ieżeli takową uzyskać może). Co do nas, ieżeli nam wybór zostawiony, pragniemy abyśmy przed wszystkimi, od was tę pomoc mieć mogli, i t. d.

Lord Palmerston, wnosząc w Izbie Niższéy pomnożenie woyska, za iedyną przyczynę, która powodowała Rządem do chwycenia się tego srodka, wskazał tę potrzebę, aby służbę w osadach tamże użytému woysku zelżyć, i postawić go w stanie dawania posiłków tam, gdzie takowych będzie potrzeba, dodając, że Rząd nie ma przyczyny obawiać się zerwania pokoju z obcemi Mocarstwami, i że własnie przelożone pomnożenie, dowodzi, iż nie iest w żadnym stosunku z niebezpieczeństwem z woyny pochodzącem.

»W Anglii — rzekł Minister — widzę tylko pomysłność i zaufanie między Ludem a Rządem, a nawet w saméy mały wspieranéy Irlandyi, widziemy początek nowéy Ery, i niezwyčajnego dotąd stanu rzeczy. Nie chciałbym, aby to miało za przytyk do ostatniego głosowania Izby względem interesów tego kraju; iednak pó tém głosowaniu spodziewam się wielkiego wpływu na ducha Ludu, ponieważ srodek ten, do którego zmierzano to głosowanie, uważam iako sposób do przywrócenia spokoyności tego kraju, bardziéy skuteczniejszy, iak nappotężniejsze woysko. (Przyzwolenie ze wszystkich stron sali.) Zatem stan Irlandyi nie wymaga pomnożenia woyska.«

Lord Palmerston ściągnął uwagę Izby na to, iż przy wybuchnieniu woyny przeciwko Birnanon potrzeba było zatrzymać w ludyiach pięć pułków,

które tocząc wojnę w Azji przez lat 20, miały już powracać do oyczyzny. Nastawał na Izbę, nie dozwalać, aby osady były miejscem wygnania, które tem bardziej jest uciskającym, iż tam rzadko się پیدا sposobność do zaszczytnego odznaczenia się. Potrzeba Rządowi podać sposoby, by załogi w pewnych i przyzwoitych czasach mógł zmieniać. — Pomnożenie wojska wyniesie 10,000 ludzi, nie licząc w to 5,000 przeznaczonych dla Indyjów.

Miasto Londyn nadało prawo obywatelstwa P. O'Connellowi, Sekretarzowi Związku Katolickiego w Dublinie, co dowodzi przychylny sposób myślenia Stolicy dla Katolików.

Kronika poranna powiada, że Hrabia Liverpool, który się dotąd zawsze sprzeciwiał emancypacji Katolików odmienił swe zdanie, i iak w tęg mierze bill nadejdzie do Izby Wyższej będzie go popierał.

P. Kanning, prawie zupełnie był wyzdrowiał, i byłby był na posiedzeniu Izby Niższej w d. 8. Marca, gdyby w tym dniu odprawiało się było posiedzenie, zaniechane ze względu dla Mowcy, który w dniu tymże otrzymał wiadomość o śmierci swego brata, Pułkownika Fr. Mannera-Sutton.

P. Giford, ieden z woźnych Izby Niższej, otrzymał w d. 3. Marca rozkaz, aby aresztował Członków: PP. Grashie, Lorda Graves, P. Granville, Levisona Proby, Margrabiego Tavistock, i Sir Henry Wilsona, ponieważ na wezwanie nie byli na Zgromadzeniu Izby.

P. Grashie jest teraz w Irlandyi. Woźny musi się tam osobiście udać, aby ten rozkaz wypełnił.

Związek Kupców Angielskich zakupić miał nie tylko wszystkę surową bawełnę, iaka była w Anglii, mianowicie: 100,000 ballów w Liverpools, ale także wszystkę bawełnę we Francyi, będącą na sprzedaż.

W Kalkucie ieden dóm handlujący zbankrutował na 4 mill. funt. szt.

Bill do zniesienia Związku przeciwnego prawu w Irlandyi, otrzymał w d. 10. Marca sankcją Królewską.

Wyspy Jońskie.

Względem spustoszeń w Prewesie, które w d. 19. Stycznia zrzadziło trzęsienie ziemi, donosi list z tego miasta z d. 23. wspomnionego miesiąca: »W d. 19. t. m. o godzinie 11 3/4 przed południem mieliśmy tu silne trzęsienie ziemi, które trwało blisko minuty, i wielkie szkody w tęg nieszczęsném miesiącu sprawiło. Wstrząśnienie, które część domów nad zatoką położonych zwałiło, nadeszło ze strony północney. Ziemia po-

rozpadała się na wielu miejscach, a strach i bojaźń przeięty mieszkańców w naywyższym stopniu. Dóm Konsulatu C. K. Austriackiego blisko portu będący, zawałił się, a Konsul schronił się na okręt, gdzie z obawy, aby trzęsienie nie ponowiło się, 48 godzin zostawał. W istocie ieszcze dwa wstrząśnienia nastąpiły w nocy z d. 19. na 20., pierwsze o 2, drugie o 4. godzinie rano, przyczem znowu zawałiło się dwa małe dónki.«

Francya.

Na posiedzeniu Izby Deputowanych w d. 26. Lutego pierwszy artykuł do ustawy wynagrodzenia wychodzców został przyjęty, którego brzmienie jest następujące: »Na wynagrodzenie należne Francuzom, których dobra nieruchome na ziemi Francuzkię, iaka była w d. 1. Stycznia 1792 r., w skutek ustawy na wychodzców zabrane, lub sprzedane byly, przeznaczają się 30 milionów na wartość kapitalną iednego miliarda. Wynagrodzenie to jest ostateczne, i w żadnym przypadku nie może być do tego większa summa użytą, iak w niniejszém artykule wyrzeczona.«

Podług wiadomości z Paryża z d. 16. b. m. projekt do ustawy tyczący się wynagrodzenia Emigrantów, przyjęty został w Izbie Deputowanych 259 głosami przeciwko 124.

Dziennik handlowy zapowiedział, że w Toulonie stoi flota, ze trzech okrętów liniowych i 14 małych okrętów wojennych złożona, gotowa do wyścia pod żagle, że miała w d. 20. Marca udać się na Archypelag, iako eskadra uważająca. Gwiazda odpowiada na to: »Zapewne Dziennik handlowy wziął fregatę za flotę, ponieważ w Toulonie nie ma nic więcej wypluć, iak tylko iedna fregata, na którą wsiądzie P. Rigby, dla obięcia dowództwa nad eskadrą Francuzką na stanowisku Lewanckiem. — Konstytucjonista doniósł o podniesieniu się towarów osadniczych w Londynie, i ztąd wniósł obawę zaburzenia pokoju. Gwiazda mniema, iż nie potrzeba tęg obawy uśmierzać, ponieważ Konstytucjonista stara się takową rozszerzyć, ale sam onę nie dzieli.

Król. Sąd w Lugdunie potwierdził wyrok tamecznego Trybunału poprawczego, który byłego Deputowanego, Jenerała Pornuczniaka Lapoype, wskazał na czteromiesięczne więzienie, ponieważ dwóm osobom w Lugdunie przestał paczkę buntowniczych odezw i pieśni, ściągających się do woyny Hiszpańskię.

Jeneralna Rada Departamentu Sekwany uchwaliła prosić Króla o pozwolenie, aby miasto Paryż koronacją uroczystością publiczną obchodzić i Króla Jegomości na tę zaprosić mogło.

Królestwo Obojczy Sycylii.

Mor: or Paryżki donosił niedawno: »że w Neapolu spuszczone z warsztatu nowy okręt liniowy, Wezuwiusz, i Rząd trudni się marynarką z taką dzielnością, iakię wymagaia częste napady Barbaryczyków.« Gazeta Królestwa Obojczy Sycylii prosiuie tę wiadomość w tém, że pomieniony okręt nie w Neapolu, lecz w Castellamaro z warsztatu został spuszczoney, i że z Barbaryczykami zawarte ugody, każdy środek ostrożności tego rodzaju czynią niepotrzebnym, i że Królewska bandera nie była nigdy przez Barbaryczyków obrażona.

Niemcy.

Ces. Kr. prezydujący Poseł, Baron Münch-Bellinghausen, przybył w d. 11. Marca do Frankfurtu.

W wydanej pod dniem 12. Lutego odezwie do składek wszystkich mieszkańców Królestwa Hannowerskiego zachęcający, Jego Królewicowska Mość Xiążę Cambridge stanął na czele centralnego Komitetu do wsparcia wylewem dotkniętych. Według doniesień ze Stade do dnia 10. Lutego dochodzących, 7,000 domów było zalanych w Xięztwie Bremeńskim i kraju Hadeln, które w znaczney części zniszczone zostały; przeszło 50,000 ludzi znajdowało się w naywiększym niebezpieczeństwie życia lub w nędzy i ubóstwie; była rozmaitego gatunku niezliczona ilość zatona: 200 ludzi przeszło woda pochłonięta. To wszystko iest tylko częścią tę nieprzezyranęj nędzy i spustoszeń, iakie padły na okolice nadmorskie, począwszy od Ekonomii Winsen aż do granic Niderlandzkich, a osobliwie w Wschodnięj Fryzyi.

Prussy.

Gazeta Stanu Pruska z d. 2. Marca zawiera co następuje: »Król Jegomość raczył naytęskawiey potwierdzić rzeczywistego tajnego Radcę, Hrabiego Ferdynanda Augusta Spiegel-Diesenberg, mianowanego Arcybiskupem Koloniskim, na mocy temuż własnoręcznie danego dokumentu.« — Taż sama Gazeta Stanu donosi: »Potwierdzenie rzeczywistego tajnego Radcy, Hrabiego Spiegel-Diesberga, na Arcybiskupa Koloniskiego, nastąpiło sposobem przepisany w bulli *de salute* z zachowaniem formy praw kanonicznych i w zupełney zgodności z wolą Króla Jegomości. Hrabia

otrzymał urzędowe uwiadomienie o swoiey prekonizacyi w Berlinie, doład powołały go interesa funduszu Arcybiskupstwa i Zgromadzenie Rady Stanu. Tenże wręczył przysięgę uległości i wierności, iako Duchowienstwo Katolickie winno złożyć Królowi, w ręce Ministra Spraw Duchownych, w formie zwyczajney; i stósownie do tego wyiechał ztąd w połowie zeszłego miesiąca do Minister, aby ztamtąd, po otrzymaniu swoiey bulli i naywyższego potwierdzenia, (co już nadeszło), odprawić mógł swój wjazd do Kolonii, gdzie tenże Arcybiskup z polecenia Delegata, Xięcia Biskupa Warnińskiego, niebawem zaprowadzi Kapitułę Metropolitalną.

Rossyia.

Radca Strubiński ozdobiony został orderem Śgo. Włodzimierza 4tęy klasy za ocalenie życia wielu osobom w chwili nadzwyczajney powodzi w Petersburgu. — Gubernator Jeneralny Inflant, Kurlandy i t. d. Margrabia Pauluzzi, zasłuubił się z Panną Kobley, córką Jenerata; obrzęd ślubny został w Rydze podług przepisów Kościoła Rzymskiego i Greckiego odbyty.

Podług planu Ministra Skarbu Kankrina przez Cesarza Jego Mości potwierdzonego, wzniesione będą znaczne budowy dla ulgi w ciele i bezpieczeństwa złożonych towarów. Plac przed giełdą, na którym znajduje się znany globus Gottorpski, będzie otoczony składami, i ieszcze tego lata wzniesiony będzie za gabinetem sztuk, skład kamienny, na 700 stóp angielskich długości a 86 szerokości; dach onego będzie żelazem pokryty, a dla dogodnego znoszenia towarów zrobiona będzie ścieżka z granitu. Do ukończenia tych budowli złożona iest Komisyia, pod dyrekcją Wydziału spraw handlowych, i zarządem Ministra Skarbu; koszta na rok ten wyrachowane są na milion rubli.

Turcyia.

Podług listów z Bukarestu, mieszkańcy tego miasta byli w d. 17. Lutego o godzinie 9tęy rano dwukrotnem pionowem wstrząśnieniem ziemi przerażeni, atoli takowe żadney nie zrzędziły szkody. To samo wstrząśnienie dało się uczuć i w innych obwodach Wołoszczyzny. Od tego czasu codziennie było zinnię, a w nocy z d. 25. na 26. cieplonierz Reaumura okazał 15 stopni.

Do tego Numeru Gazety dołączony iest Numer 13. Rozmaitości.

Redakcyia Józefa Bensa; Druk Pillerów.